

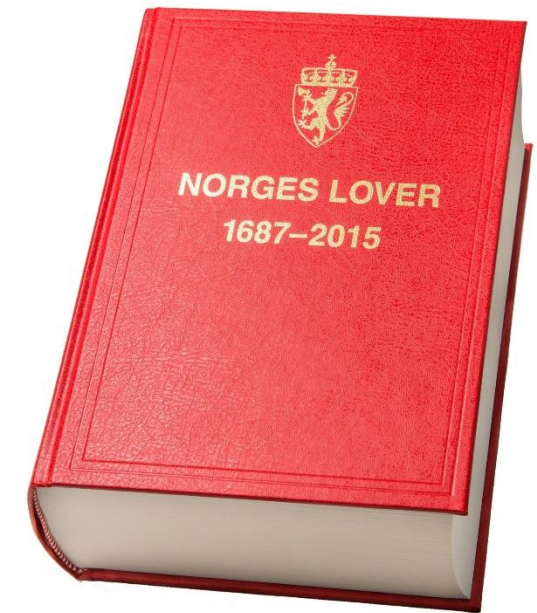
EØS-konform tolkning
og forrangsprinsippet
*v/ Marte Fisknes, seniorrådgiver,
seksjon for markedsovervåking,
Statens jernbanetilsyn*

Presumsjons- og forrangsprinsippene #1

- Presumsjonsprinsippet: norsk rett skal **så vidt mulig** tolkes i tråd med internasjonale forpliktelser, herunder EØS-rett
 - EU: Domstolskapt prinsipp om direktivkonform tolkning
- Forrangsprinsippet: EØS-rettslige bestemmelser **implementert i norsk rett** går ved motstrid foran annen forskrift og lov
 - EØS-loven § 2

Presumsjons- og forrangsprinsippene #2

- Unntak: Hvis lovgiver er kjent med, men likevel velger å beholde/innføre, en folkerettsstridig nasjonal rettsregel
 - Innst.O. nr. 14 (1992-1993) (ifm. EØS-loven):
«Dersom Stortinget i et enkelttilfelle uttrykkelig gir til kjenne at en ny lov skal gjennomføres selv om den skulle være i motstrid til eksisterende lover eller forskrifter som gjennomfører EØS-forpliktelser, vil norske domstoler måtte respektere dette, selv om det medfører brudd på våre folkerettslige forpliktelser.»

LKAB-saken: SJTs vedtak av 4.10.2016

LKAB-saken #1

- Avgifter ilagt LKAB av Bane NOR i henhold til satser fastsatt i forbindelse med nasjonalbudsjettet som vedtatt av Stortinget
- Budsjettsatsene i strid med norske forskriftsbestemmelser basert på EØS-direktiv
 - Ikke rom for å tolke budsjettproposisjonen i overensstemmelse med EØS-direktivet, jf. presumsjonsprinsippet
- Alminnelig rettskildelære: Stortingsvedtak (som f.eks. lov og budsjettvedtak) går foran forskrifter

LKAB-saken #2

- EØS-loven § 2: Forskriftsbestemmelser som «tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter [EØS-]avtalen» skal i tilfelle konflikt gå foran annen forskrift eller «senere lov»
- Stortingets budsjettvedtak trinnhøyde under lov
⇒ EØS-rettslige forskriftsbestemmelser går også foran etterfølgende stortingsvedtak
- Bane NOR pålagt å tilbakebetale ulovlig ilagt avgift
 - Så fremt ikke foreldet